

Strategisk Næringsplan og Etablerertjenesten i Mosseregionen

Son 14. juni 2022

Yngvar Trandem

MNU - oppdrag og tjenester

- ▶ Bedriftsrådgivning/etablerer service
- ▶ Næringsklynger og nettverk
- ▶ Næringsutviklingsprosjekter
- ▶ Mossereregionens kommunale operative næringsressurs

ARBEIDSPLASSE OG ØKT BÆREKRAFTIG VERDISKAPING

MNUs fokus:

- Etablerertjeneste
- Bedriftsrådgivning
- Bindeledd mellom næringslivet og kommunene
- Nettverk, næringsklynger og næringsutviklingsprosjekter

Strategiske planer - næringsutvikling

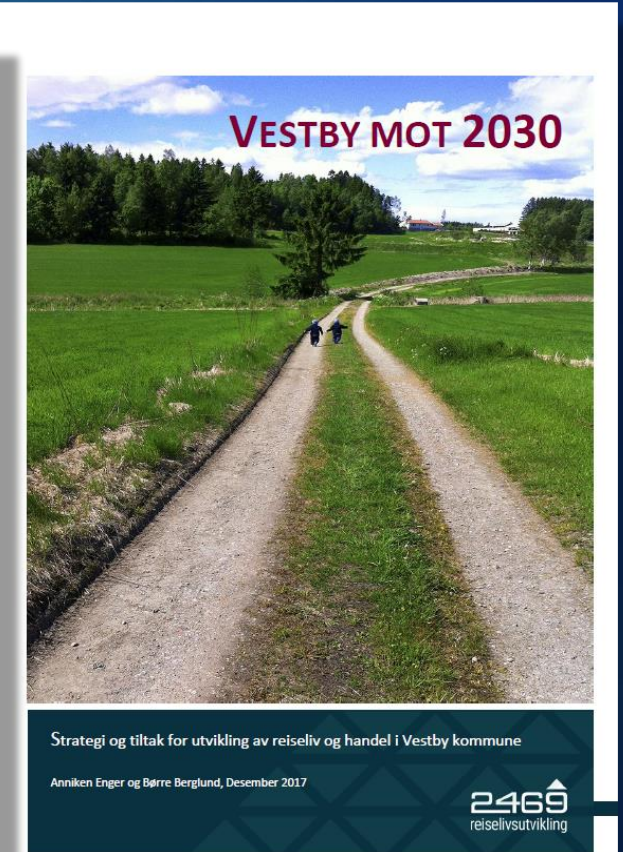
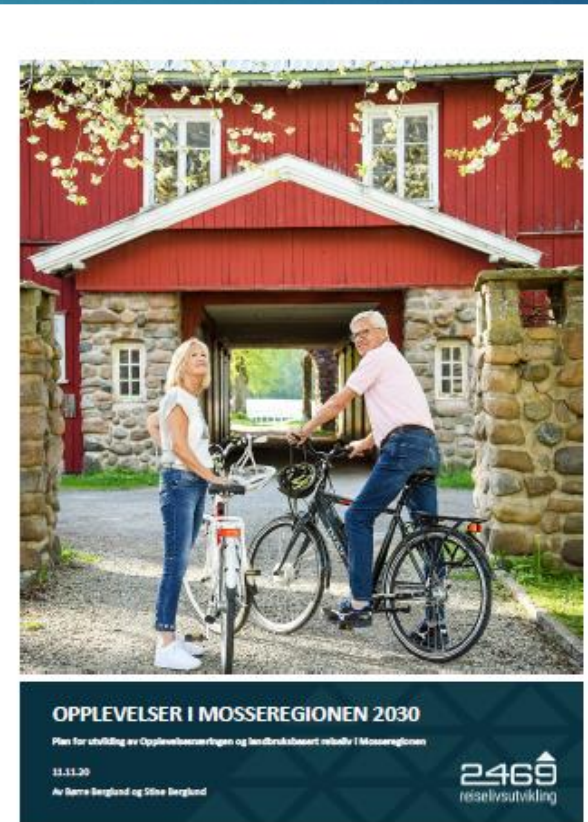
Strategisk næringsplan for Mossregionen 2021-2024

Datert 08.09.21

Vedtatt i kommunestyrene i:

Moss, 02.11.2021, sak 124/21
Råde, 28.10.2021, sak 56/21
Våler, 28.10.2021, sak 53/21

Fokusområder

- Levende og attraktive sentra og tettsteder
- Næringsaktiv kommune
- Innovasjon og kompetanse

*Vi sier ja når vi kan
og nei når vi må!*

Vekstområder

der Mosseregionen har spesielle forutsetninger for å lykkes

1. Attraksjonsbygging som del av opplevelsesnæring og landbruksbasert reiselivæeringsaktiv kommune
2. Logistikk
3. Industriutvikling
4. Flyplassrelatert virksomhet
5. Landbruk og næringsmiddelindustri

MNU – 5 strategiske satsingsområder

Fra MNU Strategiplan 2022-2024 (vedtatt 15.12.21)

- ▶ Trekke virksomheter til regionen
- ▶ Flyteknisk miljø på Rygge
- ▶ Industriutvikling
- ▶ Logistikk og transport
- ▶ Etablerertjenesten

«Bærekraftig vekst er en avgjørende forutsetning og en viktig konkurransefaktor!»

Vekstområder	Slik vil vi ha det	Dette gjør vi
Attraksjonsbygging som del av opplevelsesnæring og landbruksbasert reiseliv	Mosseregionen har et attraktivt opplevelsestilbud for lokalbefolkning og besøkende basert på komparative fortrinn som vann, historie, kultur og lokalmatopplevelser.	<ol style="list-style-type: none"> Vi sørger for at felles utviklingsoppgaver i regionen innen opplevelsesnæringen ivaretas av en organisasjon med spisset kompetanse . Vi prioriterer attraksjonsutvikling i Mosseregionen ved å: <ol style="list-style-type: none"> Utforme en felles plan for etablering av attraksjoner og tilbud, arrangementer og nye opplevelser basert på ressursene vann, historie, kultur og lokalmat. Planen skal definere hensiktsmessige områder som senere kan sikres gjennom kommunale arealplaner Aktivt løfte frem initiativ som gir regionen nye-/større attraksjoner Satse offensivt på by- og stedsutvikling i regionen. Kommunene bidrar aktivt til utvikling av opplevelsesnæringen i rollen som produkteier, rammesetter, utviklingspartner og gjennom ivaretagelse av vertskapsfunksjonen. Vi styrker samhandlingsgraden i bedriftene gjennom tilrettelegging for etablering og utvikling av arenaer og nettverk. Kommunene tilbyr ekspertise/rådgiving som pådriver for å utvikle lokalmat og grønt reiseliv, eksisterende- og ny bærekraftig opplevelsesnæring i LNF-områder/Vansjø-området, der økt tilgjengelighet for allmennheten sikres balansert med miljømessige krav.
Logistikk	Mosseregionen er ledende i utviklingen av logistikknæringen i Oslofjordområdet	<ol style="list-style-type: none"> Vi vil dekke etterspørselen etter arealer for arealkrevende logistikketableringer. Vi vil jobbe for å etablere avlastningsterminal for Alnabru i Vestby med jernbanetilknytning til Moss Havn. Vi vil bidra til å videreutvikle Moss havn som en kompakt, fossilfri og smart by-havn med jernbanetilknytning. Vi vil styrke regionens logistikk- og transportnæring gjennom å bidra til økt samhandling mellom aktører og innovasjonsprosjekter med fokus på digitalisering og grønn omstilling.
Industriutvikling	Mosseregionen har innovative, nyskapende og bærekraftige industribedrifter.	<ol style="list-style-type: none"> Vi stimulerer til og tilrettelegger for: <ul style="list-style-type: none"> At bedrifter tar økte markedsandeler i nye markeder og i nye industritrender Utvikling av etter- og videreutdanningstilbud sammen med relevante utdanningsinstitusjoner som dekker bedriftens behov At industrien utvikler nye innovative produkter og tjenester som gjør produksjon og transport grønnere, renere og fremtidsrettet.
Flyplassrelatert virksomhet	Forsvarets tilstedeværelse på Rygge er styrket og flyplassen er utnyttet i utvikling av nye flyplassrelaterte næringer	<ol style="list-style-type: none"> Vi bidrar til å utvikle Norges fremste flytekniske miljø på Rygge Vi vil være tett på Forsvarets planer og utvikling, slik at regionen kan bidra tidlig i prosesser for å øke eksisterende forsvars- og forsvarsindustrielle virksomhet, samt utnytte mulighetene som ligger for ytterligere vekst tilknyttet denne virksomheten. Parallelt med eventuelt reetablering av sivil luftfart på Rygge, planlegges for alternativ bruk av terminalbygget
Landbruk og næringsmiddelindustri	Mosseregionen skal gå i front for bærekraftig produksjon og samhandling innenfor landbruks- og næringsmiddelindustrien.	<ol style="list-style-type: none"> Vi bidrar til at matprodusenter, øvrig næringsliv og kommunene jobber tettere sammen for å utvikle en mer bærekraftig forvaltning av landbruks- og næringsmiddelindustrien. <ul style="list-style-type: none"> Vi videreutvikler og oppretter nettverk for matprodusenter og øvrig relevant næringsliv. Vi styrker koordineringen av alle områder innenfor landbruket og næringsmiddelindustrien. Kunnskap må ligge til grunn for forvaltningen, herunder vurderinger fra kompetansmiljøer innenfor blant annet matproduksjon, reiseliv, miljø, konsum, ernæring og helse.

Satsingsområde	Dette gjør vi	Målekriterier
Trekke virksomheter til regionen	<ul style="list-style-type: none"> -gjennomføre markedsføringstiltak rettet mot markedet for næringsetableringer, basert på regionale fortrinn og planer -spille på utviklingsaktører med naturlige samarbeidspartnere, tilpasset hver enkelt etablering -bidra til å sikre høy arealberedskap og optimal prioritering av arealbruk -bidra til næringsaktive kommuner i Mosseregionen 	<ul style="list-style-type: none"> -antall nyetableringer og reallokeringer til regionen -statlige arbeidsplasser -markedsføringstiltak -bidra til sikring av arealreserver og nødvendig infrastruktur -omdømme/respons
Industriutvikling	<p>Vi tilrettelegger for:</p> <ul style="list-style-type: none"> -at bedrifter tar økte markedsandeler i nye markeder -etter- og videreutdanning -at industrien utvikler nye bærekraftige innovative produkter og tjenester -markedsføring av regionen som næringsattraktiv -analysegrunnlag for Smart Spesialiseringsstrategi i regionen 	<ul style="list-style-type: none"> -antall regionale prosjekter finansiert og rådgitt gjennom GreenOffshoreTech-prosjektet -antall innovasjons- og samhandlingsprosjekter -offentlig finansiering av innovasjonsprosjekter -antall kurs og samlinger -antall veiledninger -tilfredsstillende analysegrunnlag
Logistikk og transportnæringen	<ul style="list-style-type: none"> -bidra til økt samhandling mellom aktører og økt antall innovasjons-prosjekter med fokus på digitalisering og grønn omstilling -bidra til etablering av avlastningsterminal for Alnabru i Vestby med jernbanetilknytning til Moss Havn 	<ul style="list-style-type: none"> -nye-/utvidede logistikkvirksomheter -igangsatte innovasjonsprosjekter -bidratt til å sikre/styrke infrastruktur i regionen
Etablerertjeneste	<ul style="list-style-type: none"> -veiledning/rådgivning -møteplasser -opplæring/kurs -nettverksbygging -nye bedriftsetableringer -inkluderer fokus på integrering og mangfold -bidrar til at ØFN blir et verdifullt finansierings- og rådgivningsverktøy for oppstartsbedrifter i vekst 	<ul style="list-style-type: none"> -antall nyetableringer -finansiering til gründere og oppstartselskaper -antall kurs og samlinger -antall veiledninger -resultater/ansatte i ØFN-finansierte oppstartsbedrifter
Flyteknisk miljø på Rygge	<ul style="list-style-type: none"> -bidrar til å utvikle Norges fremste flytekniske miljø -bidra for å øke eksisterende forsvars- og forsvarsindustrielle virksomhet -posisjonere næringslivet for leveranser/samarbeid i forbindelse med forsvarssektorens behov/investeringer/innkjøp 	<ul style="list-style-type: none"> -etablering av flyteknisk linje/utdanning -nye og/eller utvidede virksomheter besluttet etablert på Rygge -avholdt konferanse om innkjøp/gjenkjøpsavtaler

Industriutvikling - oppfølging

Vi stimulerer til og tilrettelegger for:

- At bedrifter tar økte markedsandeler i nye markeder og i nye industritrender
- Utvikling av etter- og videreutdanningstilbud sammen med relevante utdanningsinstitusjoner som dekker bedriftens behov
- At industrien utvikler nye innovative produkter og tjenester som gjør produksjon og transport grønnere, renere og fremtidsrettet.

VIKEN TEKNOLOGIKLYNGE

- ▶ VIKEN Teknologiklynge 4.0 er en tverrindustriell omstillingsklynge med fokus på økt eksport gjennom utvikling av nye verdikjeder, produkter og digital produksjon.

Et hav av muligheter

**H2020-Prosjektet
Green Offshore Tech**

**Green
Offshore
Tech**

Utvikle grønne smarte løsninger til det blå markedet

– Utvikle nye verdikjeder ved å styrke SMBene gjennom innovasjonsprosjekter og B2B prosjekter

- Utvikle regionen gjennom et 5 parts samarbeide

Etablerertjenesten i Mosseregionen

Etablerertjenesten

- øke antallet nyetableringer
- virkemiddel for næringsutviklingsarbeid, tilpasset regionens fortrinn og utfordringer
- kompetanse og nettverk rundt gründerne
- etablerere og bedrifter med vekstpotensialspesielt.
- øke antallet etablere med innvandrerbakgrunn

Partnere

Mosseregionen
interkommunalt politisk råd

MNU med nytt tilbud: - Har du planer om å starte ditt eget selskap, så kom til oss

Av Peder Wehn

Publisert: 02.02.22 04:00

Del

Mossregionens Næringsutvikling (MNU) lanserer en etableringstjeneste for gründere – med mål om å kunne bistå nyetablerte bedrifter med å komme i gang i mossedistriktet.

[+](#) For abonnenter

Rundt om i landet er det flere steder aktive etableringstjenester for å bistå lokale nyetableringer med å komme seg på føttene.

I Moss' henseende måtte man før i tiden reise til Rakkestad. Skjønt, nå kommer dette tilbudet også til Moss.

Etablerertjenesten

Program vår 2022

- 26. februar. Grunnkurs i bedriftsetablering: Norsk
  - 31. mars How to start a business in Norway - (Grunnkurs i bedriftsetablering, Engelsk)
  - 05. mai Utvikling av forretningsmodell
  - 12. mai. Produkt og tjenesteutvikling: (Design Thinking)
  - 07. april Grunnkurs i bedriftsetablering: Norsk
  - 21. april How to start a business in Norway - (Grunnkurs i bedriftsetablering, Engelsk)
  - 02. juni Grunnkurs i bedriftsetablering: Norsk
  - 09. juni How to start a business in Norway - (Grunnkurs i bedriftsetablering, Engelsk)
-

Andre tjenester

Rådgivning

Råd og tips om nettverk, funding, Altinn, regnskap, forretningsmodeller, utviklingspartnere m.m.

Næringsfaglig vurdering

Søke om dagpenger under etablering av egen virksomheter.

[Forside](#) > [Etablerertjenesten](#)

Etablerertjenesten

Skal du starte din egen bedrift?

Etablerertjenesten Mosseregionen er et tilbud til alle som ønsker å starte for seg selv i Moss, Råde, Våler og Vestby. Her tilbyr vi individuell veiledning og kurs som tar for seg problemstillinger knyttet til det å starte egen bedrift. Uansett hvor langt du er kommet i denne prosessen, er du velkommen til å ta kontakt.

De fleste tilbudene våre er faktisk **helt gratis**.

Kurs

Noen av våre tematiske kurs for gründere og oppstartsbedrifter passer helt sikkert for deg

[Les mer](#)

Veiledning

Ta kontakt med oss for individuell veiledning og næringsfaglig vurdering

[Les mer](#)

Kontakt

Vi tilbyr møteplasser, nettverk for oppstartsbedrifter i regionen

[Les mer](#)

Etablerertjenesten

95 kursdeltagere

18 stk. næringsfaglig vurderinger

38 stk. rådgivningsmøter

Til sammen 151 personer

Etablerertjenesten

Fokus høsten 2022

Samarbeid med Norges Miljø og Biovitenskaplige Universitet og Ungt Entreprenørskap

- Digitale moduler for grunnkurs i Etablering på Norsk og Engelsk tilgjengelig for alle
- Økt antall deltagere på Grunnkurs i etablering
- Økning i antall veiledningstimer og tettere oppfølging

Design Tenkning

Design Tenkning forklart i 6 korte filmer

Se filmene og les om Design Tenkning her

Forretningsmodell

Forretningsmodellen Business Model Canvas (BMC) forklart i 10 korte filmer

Se filmene og les om Forretningsmodell her

Kursmoduler med tettete oppfølging

Fra idé til «investor ready»

- Nettverk
- Support
- Utvikling av prototype
- Produkttest
- Første kunde
- Tilgang på venturekapital
- Økt tilgang på soft funding

Nye kurs

- Venturekapital
- Støtteordninger
- Innovasjon Norges ordnigner

Østfold Follo Nyskapingfond

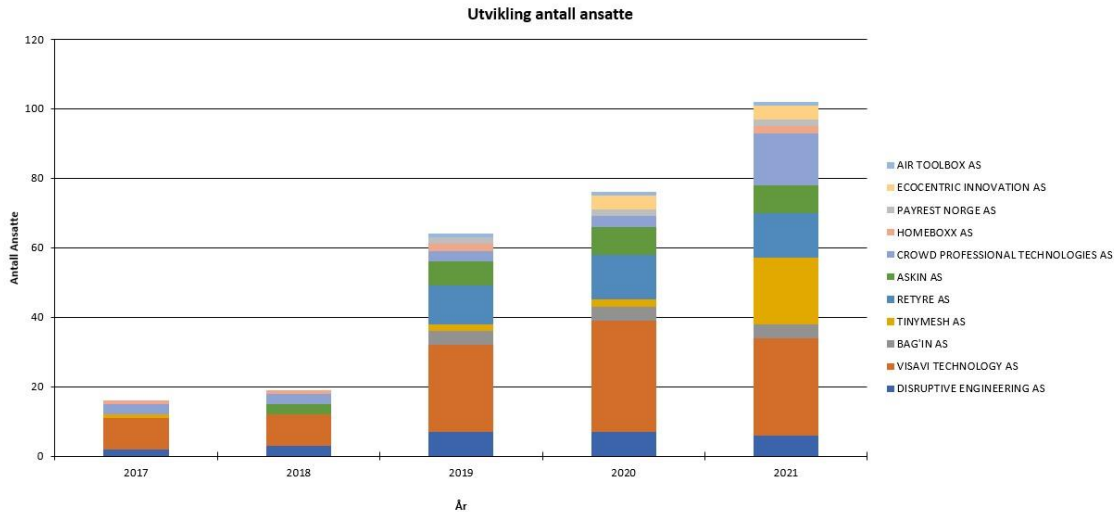
[ØFN](#) bidrar med kapital, kompetanse og nettverk og være en aktiv partner gjennom styrearbeid og rådgivning.

- Etablert 2016
- 22,5 MNOK
- Ca. 107 arbeidsplasser skapt
- 11 Selskaper

Selskapenes utvikling

Positiv utvikling var det også i driftsinntektene blant porteføljeselskapene som i 2020 økte til 47,8 MNOK fra 35,2 MNOK i 2019, ledet ann med Bag`in, Visavi og reTyre.

Basert på selskapenes nyheter har vi stor tro på en god utvikling i selskapenes driftsinntekter også for 2021.

Bakgrunn for Menonrapporten

- Ble utarbeidet i løpet av høsten 2021 og frem til våren 2022
- Formål: Kunnskapsgrunnlag som skal peke frem mot nye muligheter på den andre siden av koronakrisen
- Analyserer næringslivet, konkurransefortrinn, innovasjon og identifiserer mulighetsrom

For Viken samlet er følgende mulighetsrom identifisert

- Fornybarnæringen og innovasjon innen grønn teknologi
- Økt innovasjon innen IKT
- Satsing på helseindustrien
- Utvikling av fylkets reiselivsnæring
- Automatisering og robotisering av industrien
- Innovasjon og produktivitetsvekst innen skjermede næringer

Kartlegging og analyse viser at alle disse mulighetsrommene vil i større eller mindre grad være relevante for hver av de tolv kommuneregionene i Viken.

Det er to grunner for dette:

- Mulighetsrommene er drevet av globale drivere som treffer alle i Viken likt. Dette er tilfelle for brorparten av det regulatoriske og virkemiddelapparatet.

Mosseregionen har mange konkurransefortrinn, men tilgang på arbeidskraft er største barriere

- For å utvikle mulighetsrom er det viktig å ha en oversikt over hvilke konkurransefortrinn bedrifter i Viken har, og hvilke barrierer de står overfor.
- Data innhentet via spørreundersøkelse

Topp tre viktigste konkurransefortrinn

1. Rennommé/kunderelasjon
2. Teknologisk innsikt
3. Kvalitet

Topp tre største barrierer (manglende tilgang på...)

1. Kompetent arbeidskraft
2. Innsatsfaktorer
3. Tilskudd, lån og garantier

For Mosseregionen er følgende mulighetsrom spesielt relevante

Grønn omstilling

Automatisering

**Smart samarbeid
opp mot andre
kommuneregioner**

**Verdiskapingsvekst innen
skjermede sektorer**

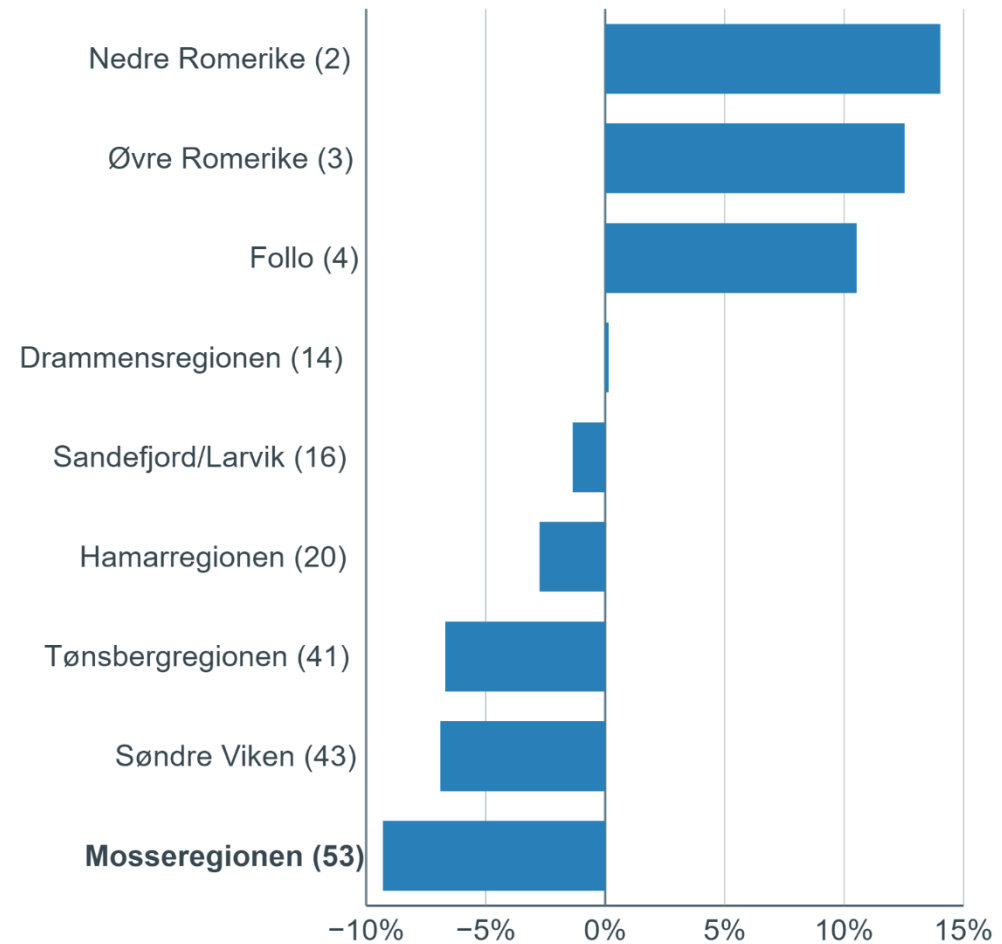
Omstrukturering i Mosseregionen

Mosseregionen var gjennom en tiårig omstillingsperiode etter finanskrisen i 2009.

I denne perioden var det en svært svak utvikling i næringslivet, som vi kan se av arbeidsplassutviklingen.

Mosseregionen hadde den svakeste arbeidsplassutviklingen i næringslivet av sammenliknbare regioner i den perioden.

Årsaken til den svake utviklingen var at mange gamle industribedrifter la ned eller nedskalerte.

Relativ vekst i antall arbeidsplasser i næringslivet 2009- 2019

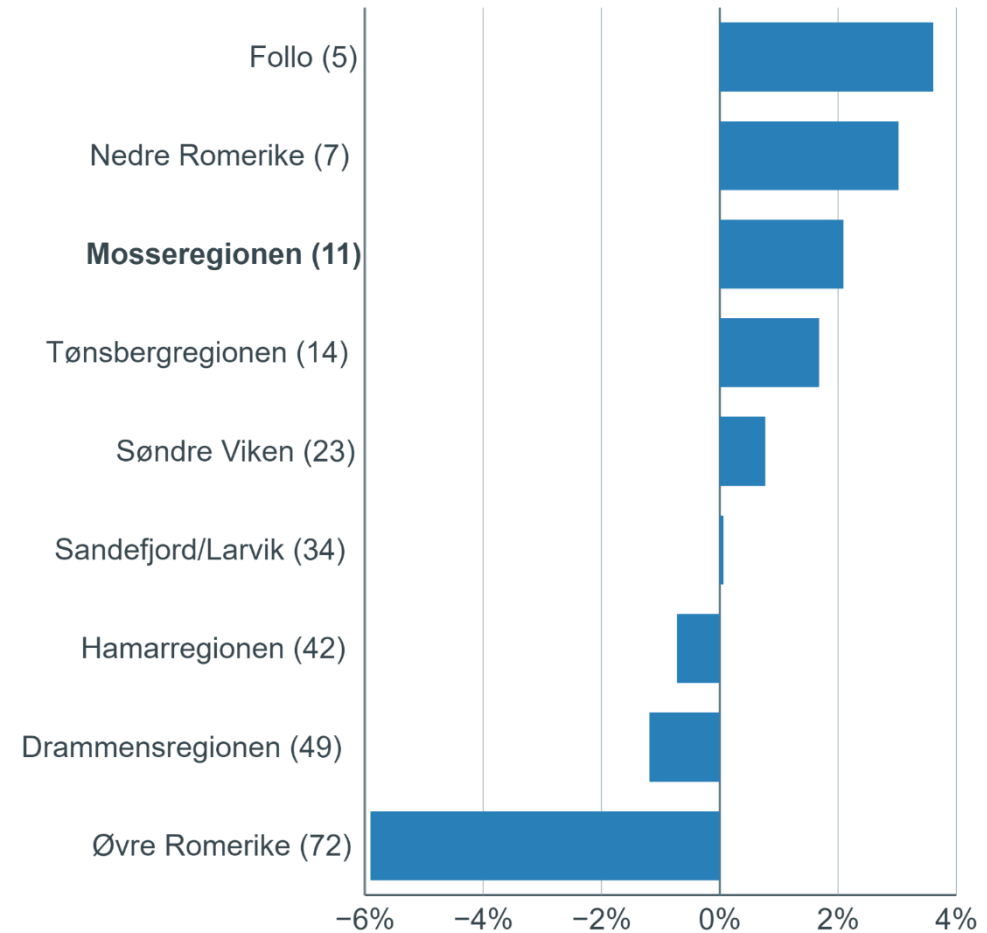
Kilde: Telemarksforskning
[Regionrapport for Mosseregionen](#)

Ny vekst i Mosseregionen

I de siste to årene har veksten i næringslivet kommet tilbake til Mosseregionen.

Mosseregionen har nå den 11. høyeste veksten i næringslivet av de 73 regionene i landet.

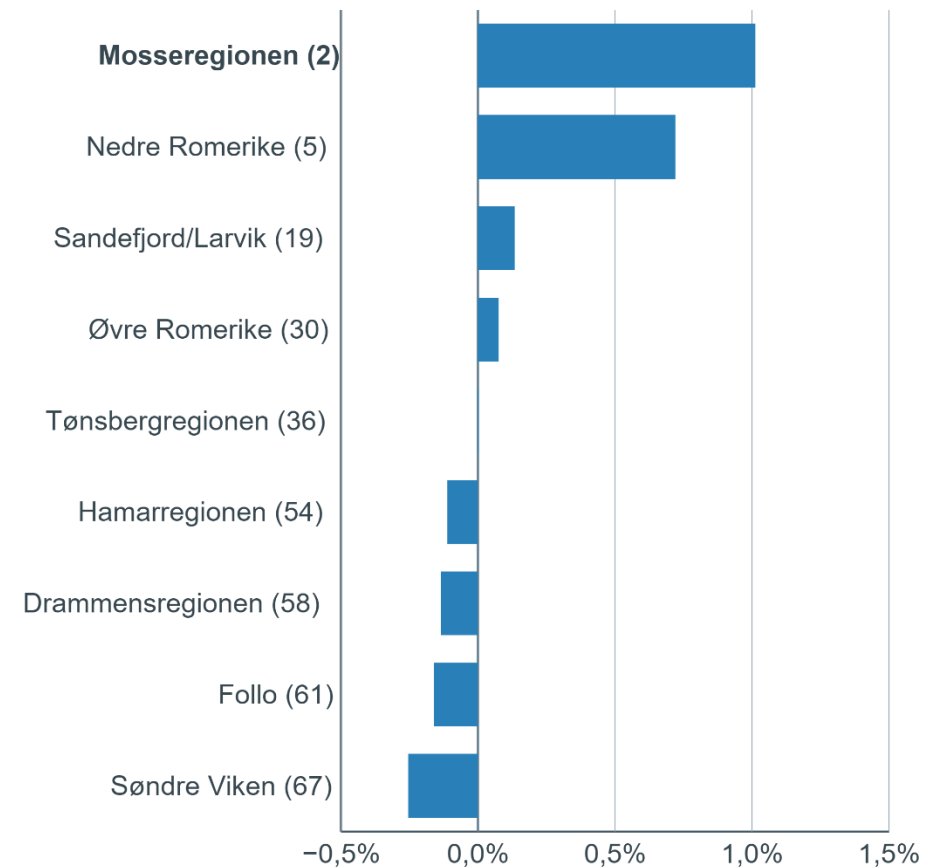

Relativ vekst i antall arbeidsplasser i næringslivet 2020- 2021

Bedrifter flytter inn til Mosseregionen

I de siste fem årene har mange bedrifter flyttet inn til Mosseregionen.

Mosseregionen har hatt nest størst tilflytting av ansatte av alle regionene i landet i disse årene.

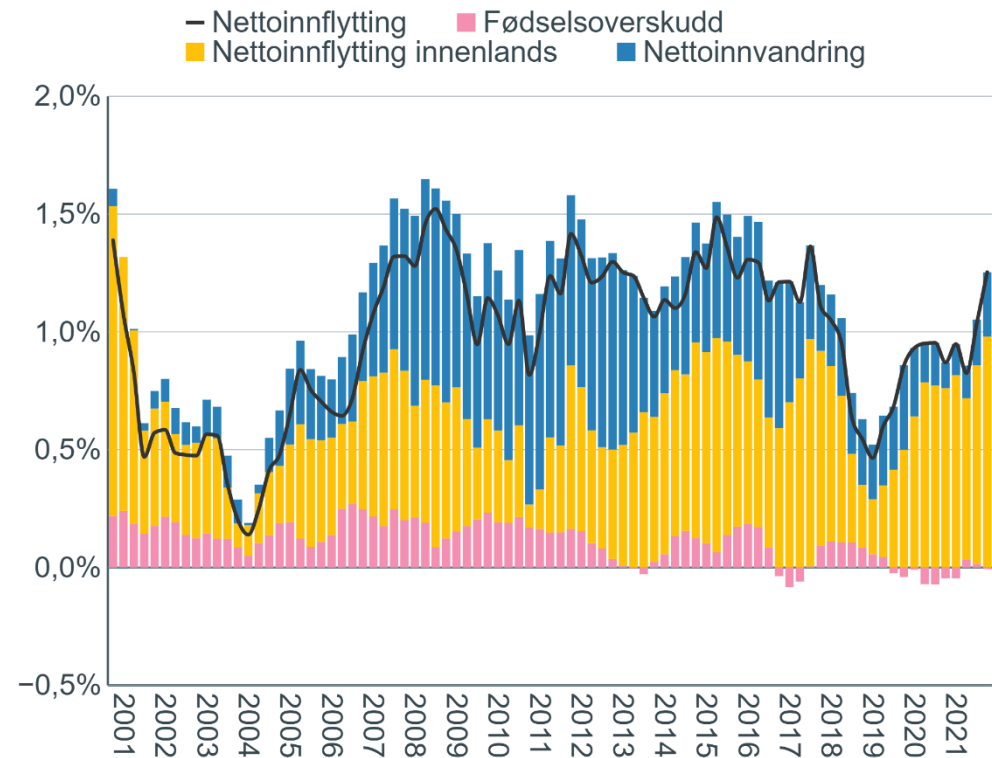
Flytting av ansatte, prosent av samlet antall per år i perioden 2017 til 2022.

Høy innflytting og befolkningsvekst

Mosseregionen har til tross for svak arbeidsplassutvikling i perioder hatt stor innflytting fra andre deler av landet og høy befolkningsvekst.

Mosseregionens lokalisering gjør at innbyggerne har gode muligheter til arbeid utenfor regionen, spesielt i Oslo.

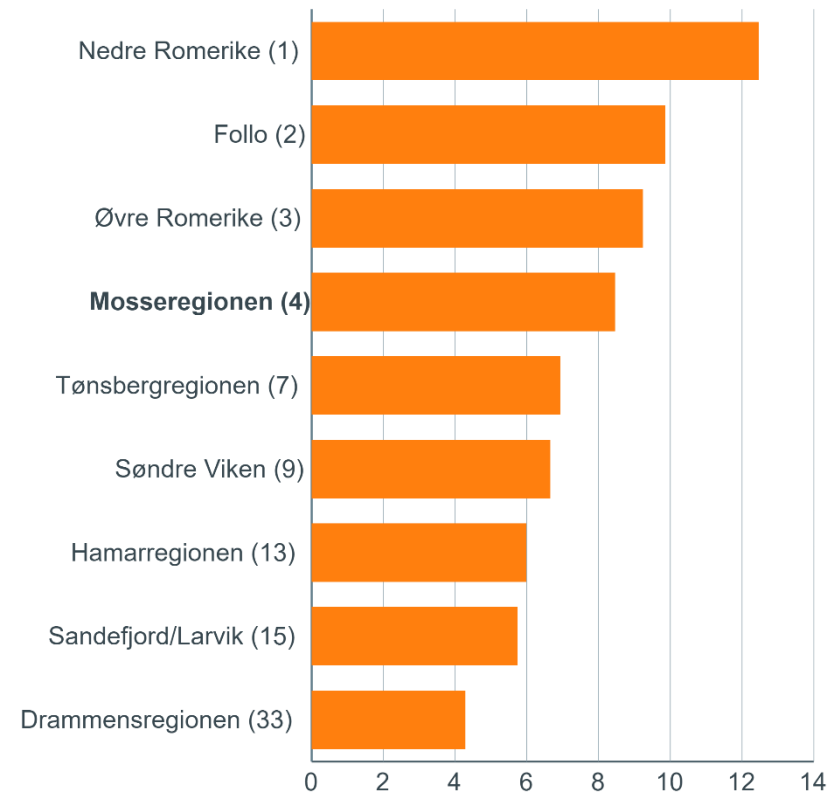
Den innenlandske nettotilflyttingen det siste året var den høyeste på 20 år.

Befolkningsveksten dekomponert i 12-måneders perioder, målt hvert kvartal.

Høy boligbyggingstakt

I 2021 hadde Mosseregionen den fjerde høyeste boligbyggingstakten av de 73 regionene i landet.

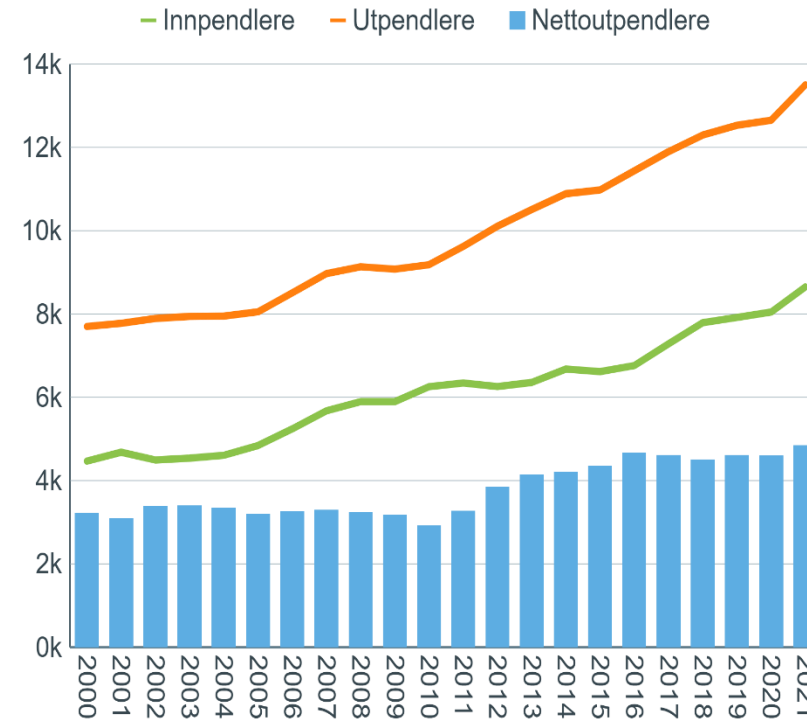
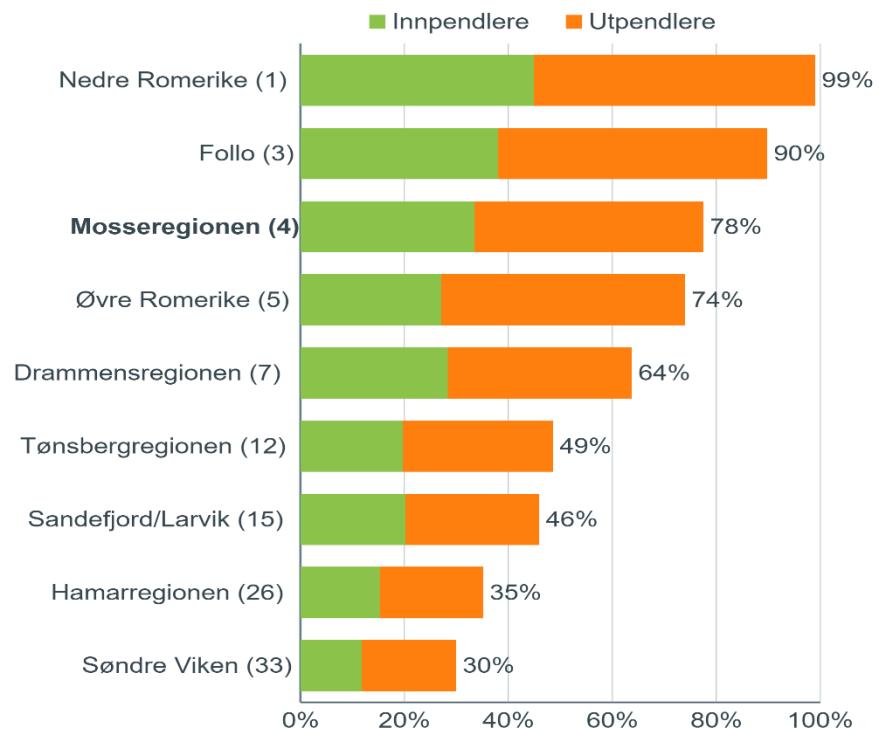

Antall fullførte boliger per 1000 innbyggere i Mosseregionen og sammenlikningssteder.

Arbeidsintegrasjon og pendling

44 prosent av de som er sysselsatt pendler ut av regionen, mens det pendles inn til 33 prosent av arbeidsplassene i regionen.

I 2021 var det 13 501 som pendlet ut av regionen og 8 650 som pendlet inn (netto 4 851).

MNU

MNU
MOSSEREGIONENS
NÆRINGSUTVIKLING

MOSSEREGIONEN
- en av Norges mest attraktive regioner

NÆRHET TIL ALT

Innenfor en sirkel på
60 km lever og arbeider
ca. 2 millioner mennesker

Takk for
meg!